

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania J. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Bielsku-Białej

o prawo do emerytury pomostowej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 9 stycznia 2025 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 29 grudnia 2022 r., sygn. akt III AUa 2155/21,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania i
orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Halina Kiriło Krzysztof Staryk Romualda Spyt

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 14 października 2021 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej – w sprawie z odwołania J. P. przeciwko

Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Bielsku-Białej - zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bielsku-Białej z dnia 17 lutego 2021 r. i przyznał J. P. prawo do emerytury pomostowej od dnia 2 marca 2021 r.

W wyroku z dnia 29 grudnia 2022 r., sygn. akt III AUa 2155/21, Sąd Apelacyjny w Katowicach zmienił zaskarżony apelacją organu rentowego wyrok Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 14 października 2021 r., sygn. akt VI U 324/21, i oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego z dnia 17 lutego 2021 r., w której ZUS Oddział w Bielsku Białej odmówił J. P. prawa do emerytury pomostowej, ponieważ po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych oraz pobierał zasiłek chorobowy po ustaniu zatrudnienia do 28 lutego 2021 r.

Sąd drugiej instancji wskazał, że materialnoprawną podstawę roszczenia wnioskodawcy stanowią przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1924). Ustawa w swoim założeniu miała ograniczyć krąg uprawnionych osób do otrzymania świadczenia poprzedzającego emeryturę uzyskiwaną w ustawowym wieku emerytalnym. Służą do tego przepisy art. 4 i art. 49 ustawy, narzucające znacznie wyższe rygory w zakresie rodzaju świadczonej pracy niż to miało miejsce w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 504) i funkcjonujące wraz z nią przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Obecnie katalog wykazu prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze znajduje się w załącznikach nr 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Zwraca uwagę znacznie zawężony krąg prac objętych przywilejem, przy czym w dalszym ciągu wymagany jest, by rodzaj opisanych w załącznikach prac wykonywać w pełnym wymiarze czasu pracy (art. 3 ust. 4 i 5 ustawy). Sąd drugiej instancji stwierdził, że ubezpieczony przez cały okres swojej aktywności zawodowej wykonywał prace elektromontera sieci trakcyjnej i urządzeń elektrotrakcyjnych na kolei, co kwalifikowano jako prace w szczególnym charakterze, uprawniające do obniżenia wieku emerytalnego - w oparciu o treść § 4 ust. 3

rozporządzenia z 1983 r. W chwili obecnej tylko niektórym pracom wykonywanym na kolei nadano status pracy w szczególnym charakterze - opis tych prac znajduje się pod pozycjami 5 i 6 załącznika nr 2 do ustawy pomostowej. I tak według pozycji 5 są to prace maszynistów pojazdów trakcyjnych i kierowników pociągów, a wedle pozycji 6 prace bezpośrednio przy ustawianiu drogi przebiegu pociągów i pojazdów metra.

W ocenie Sądu drugiej instancji analiza sytuacji ubezpieczonego wskazuje, iż do uzyskania prawa do emerytury pomostowej powinien on wykazać po dniu 31 grudnia 2008 r. okres pracy według załącznika nr 2 poz. 5 lub 6 do ustawy, świadczonej w pełnym wymiarze czasu pracy, przy czym mowa tu o pracy kierownika pociągu. Zarówno z dokumentacji dołączonej do akt sprawy, jak i z zeznań samego ubezpieczonego, złożonych na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym w dniu 15 grudnia 2022 r., wynika, że jego praca kierownika pociągu ograniczała się z reguły do kilku godzin podstawowego czasu pracy, a w pozostałym zakresie polegała na pracy elektromontera, tj. pracy nie objętej wykazem. Sam pracodawca wskazywał na prace ubezpieczonego w charakterze kierownika pociągu gospodarczego i roboczego, świadczone w niepełnym wymiarze czasu pracy. Zdaniem Sądu przepisów w zakresie prawa do świadczeń nie można traktować rozszerzająco, co oznacza, że nie sposób przyjąć istnienia tej pracy świadczonej w pełnym wymiarze czasu pracy wbrew zgromadzonemu materiałowi dowodowemu, dlatego nie można uznać, że wnioskodawca spełnił warunki ustawowe do uzyskania świadczenia.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczony zaskarżył skargą kasacyjną. Skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W ramach pierwszej podstawy kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. zarzucono naruszenie następujących przepisów prawa materialnego – art. 4 pkt 6 w związku z art. 3 ust. 3 i 5 ustawy o emeryturach pomostowych w związku z wykazem prac o szczególnym charakterze zawartym w załączniku nr 2 do ustawy, przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w twierdzeniu, że wnioskodawca nie spełnia określonych w art. 4 ustawy warunków do nabycia świadczenia, mimo że z okoliczności sprawy wynika, iż po 31 grudnia 2008 r. wykonywał prace o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 3 i 5 ustawy.

W ramach podstawy procesowej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzucono naruszenie art. 382 oraz art. 316 § 1 k.p.c. przez wydanie wyroku z pominięciem

zgromadzonego materiału dowodowego, prowadzące do uznania niespełnienia przez odwołującego się warunków nabycia prawa do emerytury pomostowej.

Skarżący wniósł o: - uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach, ewentualnie - w razie uznania przez Sąd Najwyższy, iż podstawa naruszenia prawa materialnego jest oczywiście uzasadniona, o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy (art. 398¹⁶ k.p.c.).

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym (w tym kosztów zastępstwa procesowego) według norm prawem przepisanych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest uzasadniona.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (aktualnie jednolity tekst: Dz.U. z 2024 r., poz. 1696) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r., 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat; 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn; 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

W myśl art. 49 tej ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która: 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-4 lub art. 5-12; 3) w dniu wejścia w życie ustawy

miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Apelacyjny nie wskazał, którego konkretnie warunku z którego przepisu wnioskodawca nie spełnił, wskazując jedynie, że po dniu 31 grudnia 2008 r. nie pracował w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierownik pociągu lub maszynista pojazdów trakcyjnych (poz. 5 i 6 załącznika nr 2 do cytowanej wyżej ustawy). Sąd nie poczynił żadnych ustaleń dotyczących charakteru pracy wnioskodawcy ani liczby godzin pracy na stanowisku kierownika pociągu. Brak wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, czy Sąd analizował sytuacje przewidziane w art. 4 czy art. 49 wymienionej wyżej ustawy uniemożliwia dokonanie precyzyjnej kontroli zaskarżonego wyroku w postępowaniu kasacyjnym, co uzasadnia w sposób pośredni słuszność procesowego zarzutu skargi kasacyjnej.

Z sumarycznego porównania uzasadnień wyroków Sądów pierwszej i drugiej instancji wynika, że wnioskodawca spełnił łącznie następujące warunki: 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r., 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat (do dnia 31 grudnia 2008 r.); 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 60 lat dla mężczyzn; 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co 25 lat dla mężczyzn (okoliczności te wymagać mogą weryfikacji).

Problematiczne było jedynie ustalenie, czy po dniu 31 grudnia 2008 r. ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Załącznik 2 (Wykaz prac o szczególnym charakterze) w punkcie 5 uwzględniał: Prace maszynistów pojazdów trakcyjnych (maszynista pojazdów trakcyjnych, maszynista instruktor, maszynista zakładowy, maszynista wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do kolejowych robót budowlanych i kolejowej sieci trakcyjnej, kierowca lokomotywy spalinowej o mocy do 300 KM, pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych) i kierowników pociągów.

Skarga kasacyjna wskazuje, że wnioskodawca jako kierownik pociągu roboczego pełnił tę funkcję w sposób nieprzerwany od rana do zakończenia prac remontowych na torach, w których również uczestniczył.

W ocenie Sądu Najwyższego należy wskazać, że w jego wcześniejszym orzecnictwie faktycznie wykształciła się linia orzecznicza, która z treści art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wysnuwała dodatkowy warunek w postaci konieczności przepracowania w okolicznościach określonych w punkcie 6 tego przepisu co najmniej jednego pełnego miesiąca. Taka konstatacja mogła bowiem zostać potwierdzona w dwojaki sposób. Po pierwsze, przez wykazanie, że miesiąc jest najmniejszą jednostką czasu, którą posługuje się ustawa, ewentualnie że taką właśnie jednostkę wykorzystano w wykładanej normie. Po drugie, przez wykazanie, że praca krótsza niż miesiąc nie może być zaklasyfikowana jako wykonywana w szczególnych warunkach bądź o szczególnym charakterze. Dlatego też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 stycznia 2013 r., I UK 448/12 (LEX nr 1396383) stwierdził, że z wykładni art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wynika, że dla zaliczenia do okresu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w takich warunkach w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. wymagane jest, aby co najmniej jeden miesiąc takiego zatrudnienia przypadał przed dniem 1 stycznia 1999 r. oraz jeden miesiąc po dniu 31 grudnia 2008 r. Ten sam pogląd został powielony w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 19 stycznia 2016 r., I UK 269/15 (LEX nr 1999817); z dnia 13 listopada 2018 r., III UK 170/17 (LEX nr 2578220); a także z dnia 14 kwietnia 2021 r., II USKP 34/21 (LEX nr 3245187).

Ten kierunek wykładni wzbudził jednak poważne wątpliwości co do jego trafności, w związku z czym Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 18 stycznia 2022 r., III USKP 99/21 (LEX nr 3343098), przedstawił do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi Sądu Najwyższego następujące zagadnienie prawne: czy dla spełnienia przesłanki do nabycia prawa do emerytury pomostowej z art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych konieczne jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 2008 r. przez okres przynajmniej miesiąca? Rozstrzygając ten problem, Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 18 maja 2022 r., III UZP 2/22 (OSNP 2023 nr 1, poz. 6) wyjaśnił zaś, że nabycie prawa do emerytury pomostowej nie jest uzależnione od wykonywania, po dniu 31 grudnia 2008 r., pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez okres przynajmniej jednego miesiąca (art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych). Uzasadniając z kolei ten

pogląd prawny, Sąd Najwyższy stwierdził między innymi, że na przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej należy patrzeć w sposób całościowy i umieszczać je w pewnym kontekście związanym z sytuacją życiową pracownika. Skupienie się jedynie na okresie wykonywania pracy przez ubezpieczonego po dniu 31 grudnia 2008 r. i wyprowadzanie wniosków dotyczących warunków spełnienia przesłanek nabycia prawa do emerytury pomostowej, określonych w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, powoduje zatracenie pewnego kontekstu, do którego uchwycenia konieczne jest szersze spojrzenie na cel wprowadzenia analizowanych przepisów. Nie można bowiem tracić z pola widzenia, że samo wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 2008 r. przez okres krótszy niż miesiąc nie spowoduje nabycia prawa do emerytury pomostowej. Niezbędne jest również spełnienie pozostałych przesłanek, w tym 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze. Nie można skupiać się jedynie na tym, że praca szczególna po dniu 31 grudnia 2008 r. przez okres krótszy niż miesiąc nie obciąża wystarczająco organizmu pracownika, aby przyznać mu emeryturę pomostową, bowiem jest zbyt krótkotrwała. Trzeba mieć na względzie, że jest to tylko końcowy okres pracy pracownika, dopełniający niejako jego wcześniejszą, wieloletnią pracę w warunkach szczególnie obciążających dla organizmu pracownika. Nawet to, że pewne prace nie są już uznawane za prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (z różnych powodów, bowiem może to wynikać ze zmian w technologii, warunkach pracy dostępnych środkach bezpieczeństwa) nie powoduje, że możemy pominąć tę pracę wykonywaną w latach poprzednich, gdy była ona uznawana za pracę szczególną i skupić się jedynie na krótkotrwałym okresie pracy po dniu 31 grudnia 2008 r. Oczywiście, mogą się zdarzyć sytuacje, gdy ktoś próbuje wyłudzić pewne świadczenia, jednak nie uzasadnia to wprowadzania dodatkowych, nieprzewidzianych przez ustawodawcę przesłanek nabycia prawa do emerytury, a ewentualnie wymaga dokładnego zbadania w realiach konkretnej sprawy, czy praca w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, podjęta krótkotrwale po dniu 31 grudnia 2008 r., nie była pozorna.

Podsumowując swoje rozważania, Sąd Najwyższy w powiększonym składzie podkreślił także, że o ile należy się zgodzić, że w stanie prawnym poprzedzającym

wejście w życie ustawy o emeryturach pomostowych uwzględniano wpływ szkodliwości na organizm człowieka (vide: art. 32 ust. 2 ustawy emerytalno-rentowej) oraz definiowano daną pracę stanowiskowo, o tyle jednak oceny zatrudnienia negatywnie oddziałującego na zatrudnionego należy dokonać z perspektywy całego 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych (przed i po 31 grudnia 2008 r.). Przy czym brak jest podstaw, by wyznaczać konkretny czas, przez jaki praca miałaby być wykonywana w każdym z wymienionych przedziałów czasowych. Trzeba bowiem mieć na względzie, że prace w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych (art. 3 ust. 1-3) odnoszą się rodzajowo do określonej kategorii prac i w żadnym aspekcie nie akcentują długotrwałego wykonywania tej (jednej) konkretnej pracy. Jedynym determinantem jest wymiar czasu pracy, ponieważ prace te mają być wykonywane w pełnym wymiarze czasu pracy (art. 3 ust. 4 i 5 ustawy o emeryturach pomostowych). Kwalifikacja nowego zatrudnienia jako pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze nie oznacza oceny skutków w sferze zdrowia pracownika po dniu, miesiącu czy roku pracy, lecz występowania w środowisku pracy tych czynników ryzyka, które - według ustawy - mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia. Jednocześnie ustawodawca nie stanowi konkretnie, w jakim przedziale czasowym narażenie na występowanie tych określonych czynników ryzyka może doprowadzić do wspomnianego skutku. Długotrwałość wykonywania pracy o szczególnym charakterze, która w miarę upływu lat i związanej z tym utraty adekwatnej sprawności psychofizycznej powoduje ograniczenia w możliwości jej efektywnego wykonywania, zmniejszając (lub nawet uniemożliwiając) zdolności do zarabkowania w tym szczególnym charakterze, realizuje się przez przesłankę wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat (art. 4 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych). Zatem w każdym wypadku ocena powinna uwzględniać sumę lat pracy, a nie tylko okres (minimalnie miesięczny) po dniu 31 grudnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w obecnym składzie w pełni aprobuje przedstawiony w uchwale III UZP 2/22 oraz w jej uzasadnieniu kierunek wykładni art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych. Zauważa też, że Sąd drugiej instancji nie dokonał

ustalenia, czy wnioskodawca chociaż przez jeden dzień po 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Celem ustawy o emeryturach pomostowych było ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2012 r., I UK 164/12, OSNP 2013 nr 15-16). Prace o szczególnym charakterze zostały zdefiniowane w art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych i wymienione w załączniku nr 2 do tego aktu. Stosownie do definicji zawartej w art. 3 ust. 3 tej ustawy prace o szczególnym charakterze, to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2018 r., II UK 386/17, LEX nr 2591129). Wykaz prac określonych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej jest zamknięty i nie podlega uzupełnieniu, co oznacza, że tych cech nie mogą posiadać inne prace, choćby sposób ich wykonywania i jego jakość mogła obniżyć się z wiekiem (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 listopada 2017 r., I UK 472/16, LEX nr 2428814; z dnia 11 grudnia 2018 r., II UK 386/17, LEX nr 2591129; z dnia 9 maja 2019 r., III UK 115/18, LEX nr 2681237).

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2021 r., I USKP 17/21 (LEX nr 3193877) podkreślono, że wykazy będący załącznikiem do ustawy stanowią uzupełnienie i skonkretyzowanie definicji pracy o szczególnym charakterze zamieszczonej w art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Należało zatem rozważyć, czy wykonywana przez ubezpieczonego praca podlegała kwalifikacji pod pozycję 5 załącznika nr 2.

Co do zasady, nie jest dopuszczalne uwzględnianie przy ustaleniu okresów pracy w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Od tej reguły istnieją odstępstwa. Pierwsze z

nich dotyczy sytuacji, kiedy inne równocześnie wykonywane prace stanowią integralną część (immanentną cechę) większej całości dającej się zakwalifikować pod określoną pozycję załącznika nr 1 lub 2. Drugie odstępstwo dotyczy przypadków, kiedy czynności wykonywane w warunkach nienarażających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny (por. w drodze analogii wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75 oraz z dnia 22 kwietnia 2009 r., II UK 333/08).

Rekapitulując, spełnienie warunku, o którym mowa w art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, jest możliwe wówczas, gdy po dniu 31 grudnia 2008 r. wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, chociaż przez jeden dzień w pełnym wymiarze czasu, albo w dłuższym okresie wykonywał równocześnie prace stanowiące niewielką oraz integralną część (immanentną cechę) większej całości, dającej się zakwalifikować pod określoną pozycję załącznika nr 1 lub 2 do tej ustawy, jeżeli wykonywane równocześnie prace miały charakter krótkotrwały, incydentalny.

Brak adekwatnych ustaleń uniemożliwia pełną ocenę zarzutów kasacyjnych w aspekcie przedstawionych wyżej konstatacji.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.

r.g.